

Bon-BOM

2020. június | A Bolyai Önképző Műhely lapja | 9. évfolyam, 9. szám

A cukrász
2. oldal

Unortodox
8. oldal

Trianon
4. oldal

Politika és film
10. oldal

BOMovie Extra: Finally 3: Comeback Edition

Terítéken: A cukrász (2017)

Még egyszer, a nyári szünet előtt utoljára írott formában jelentkezik a BOMovie Extra, vagyis a Bolyai Önképző Műhely eredeti filmklubja. A koronavírus-járvány idején túlzottan az amerikai filmek felé billent a mérleg nyelve, így ebben a köztes állapotban, mikor igyekszünk visszatérni a normális kérekvágásba, egy kortárs filmet ajánlok, messze Amerikától.

Magyarországon is játszották a mozik a 2017-es *A cukrász* című izraeli-német filmet, amit Ofir Raul Graizer írt és rendezett. A filmet az adott évben az Izraeli Filmakadémia jócskán megszórta díjakkal, köztük a legjobb filmnek járó Ofir-díjat is megkapta. Az utóbbi azt jelenti, hogy a rákövetkező évben ezt a filmet jelölte Izrael a legjobb idegen nyelvű Oscarra is. A film főhőse német, de a cselekmény nagy része Jeruzsálemben játszódik, a szereplők közös nyelve az angol. Ebből is látszik, hogy földrajzilag és kulturálisan is globális történetről van szó, azonban a film nem elégszik meg ennyivel.

Na de mi is ez?

A cukrász Thomas (Tim Kalkhof) és Oren (Roy Miller) a berlini Kredenz Café otthonos terében ismerkednek, ahol Thomas süteményei teljesen elkáp-

ráztatják Orent. Az izraeli férfi családját otthon hagyva sok időt tölt a német fővárosban a munkája miatt, és így meleg szeretője karjaiban is. A bonyodalom akkor körvonalazódik, mikor Oren autóbalesetet szenved és életét veszti. Thomas, hogy jobban megismerje szerelme civil életét (ironikusan a halála után), elutazik Jeruzsálembé, és Oren feleségének cukrászdájába is betér. A sors fintora, hogy Anat (Sarah Adler) munkát ajánl a visszahúzódó cukrásznak. A fiú egyre jobban beilleszkedik, és titkolva, hogy Orenhez bárminemű köze lett volna, tovább látogatja azokat a helyeket, amiket ő szokott.

Miért nézd meg?

Thomas verbális nehézségeit rendszerint a sütéssel oldja fel. A hivatását professzionálisan űző cukrász minden mozdulatában benne rejlik egy élet, az egész személye. A filmben a sütemények, vagyis a gasztronómia édes része egy sajátos szerelmi vágyódással párosul. Thomas azelőtt veszíti el párját, hogy igazából egymáséi lettek volna, így számára – szó szerint – Oren hült helyével kell beérnie. A fiatal férfi pedig az érzékszervi tapasztalatai segítségével próbálja feldolgozni a veszteségét.

Ahogy Oren ruháit hordja, vagy az ő helyére ül a megözvegyült feleség és az elárvult gyermek mellé a családi asztalnál, a film rendkívül egyedi módon beszél a személyes traumák kezeléséről. A hatás pedig finom, érzelmes, de kimagaslóan provokatív. A cukrász nem a szavakkal meséli el a történetet, de nem is igazán a képekkel (pedig általában így szokott befejeződni ez a mondat). Sokkal inkább az ízlelés és a tapintás hatását igyekszik átadni, emiatt egy összetett filmélményben lesz részünk.

Mire figyelj?

Különösen fontos, hogy milyen, szerelméhez kötődő helyszíneket látogat meg Thomas, de még inkább érdekes, hogy hogyan. Nem csupán megnézi őket, de részükké is válik. Ha uszodába megy, akkor úszik is, természetesen Oren fürdőnadrágjában. Külön kiemelendő, hogy a tortakészítő Oren pozícióját még Anat mellett is felveszi – egy rövid ideig.

A cukrászat művészi magasságokba emelkedik, ahol a macaron a műalkotás. A mester, vagyis a cukrász odaadó gesztusokkal készíti az édes finomságokat, melyek rengeteg cselekedet kísérői lesznek a filmben. A mozgóképen még az egyén szívvel készült terméke és az intézmények regulázó természete is összeütközik, mikor a cukrászda kósersági pecsétjét visszavonják, mert híre megy, hogy egy goj süt a konyhában. A példaim pedig még mindig nem merítették ki azt a listát, hogy mi mindennek lehet kísérője pár sütemény.

Végül pedig egy bennfentes kérdést tennék fel azoknak, akik megnézik a filmet: Anat miért nem mond semmit az utolsó jelenetben, és mit jelent az az utolsó tekintet? Egyáltalán: miért vele fejeződik be a film? Hogy ezeket a kérdéseket megválaszoljátok, muszáj lesz megnéznetek *A cukrászt!*

Nagy Tibor

„Magyar az, akinek fáj Trianon” (Illyés Gyula)

Van pár esemény a magyar történelemben, amit napra pontosan meg kell tudni nevezni a közoktatás követelményei alapján. Ilyen például 1848. március 15-e, 1956 és 1989. október 23-a. A márciusi pesti forradalom kivételével ezek a magyarság emlékezetének negatív élményei. Nincs ez másképpen június 4-ével sem, az első világháborút lezáró trianoni békeszerződés aláírásának napjával. Hogyan próbálták meg feldolgozni? Fel lehet-e egyáltalán dolgozni? Milyen mítoszok és tévhitek kapcsolódnak hozzá? A történeti áttekintés után ezekre a kérdésekre igyekszem válaszolni.

A „nagy háború” 1918 novemberében a központi hatalmak fegyverletételével véget ért, és ezzel egyidőben megindult az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlása. Sorra alakították meg a nemzetiségek a saját tanácsikat, Ausztria és Magyarország is nyilvánították függetlenségüket. Az 1919 januárjában megkezdett béketárgyalásokra a győztes felek nem hívták meg a vesztes felek képviselőit, csak a végén adtak egy kis teret véleményezésre a békék aláírása előtt. A magyar békedelegáció is csak 1920 januárjában érkezhett, a franciák egyetlen magyar kormányt sem ismertek el legitimnek, így nem is hívták meg őket a konferenciára. Nem volt senki, aki a magyar

érdekek mellett lobbizhatott volna Párizsban. Az utódállamok képviselői ezzel szemben már jóval korábban építették kapcsolataikat.

Franciaország kontinentális politikai célja a nagy riválisok meggyengítése, a reváns megvalósítása volt, azaz a visszavágás a németeknek. Ezért sem engedték Ausztriát egyesülni Németországgal, holott akkor az osztrákok egyik nagy vágya volt csatlakozni a német egységhez. Franciaország céljának megszilárdítása érdekében támogatta a később kisantant néven szövetséget kötő új közép-európai államokat: Csehszlovákiát, Romániát, a Szerb–Horvát–Szlovén Királyságot. A felbomlás és békekötés közötti időszakban ezek az államok igyekeztek minél nagyobb területekre szert tenni, előrenyomultak a csapataik. Károlyi Mihály még bízott az antant jóindulatában, ezért is engedett a különféle területi követeléseket tartalmazó jegyzékeknek. A Vix-jegyzék után azonban a helyzet tarthatatlanná vált, amit a Tanácsköztárság által szervezett Vörös Hadsereg is csak időszakosan tudott megállítani. A román haderő a fővárost is megszállta, ahonnan csak 1919 őszén vonultak ki. Horthy Miklós hatalmának megszilárdítása után – amelyet külföld is elismert – mehetett ki békedelegáció 1920 januárjában, melynek vezetője

gróf Apponyi Albert volt. Ekkor azonban már késő volt, a béke nagy része készen állt, vitának nem adtak teret, hiába voltak a magyar próbálkozások.

A trianoni béke rendelkezett Magyarország haderejéről (legfeljebb 35 000 fő), jóvátétel fizetéséről (bizonytalan összeg), és területek elcsatolásáról. Kétségtelen, ez utóbbi a legtöbb érzelmet kiváltó rendelkezés: az ország területe – Horvátországot nem számítva – 282 ezer négyzetkilométerről 93 ezer négyzetkilométerre, lakóinak száma 18 millióról 7,6 millióra csökkent. Ezzel együtt az elszakított területek lakosságának egyharmada, mintegy 3,2 millió fő magyar anyanyelvű volt, legnagyobb része egy tömbben élt. A

területekkel együtt nemcsak lakosságot, hanem gazdasági és kulturális potenciált is veszített az ország: a bányák, erdők, termőföldek, vasutak és gyárak mellett több neves egyetem és azok oktatói, kutatói és értelmiségiek kerültek határon túlra. Megindult egy menekülési hullám az anyaországba, majd fél millió fő költözött Magyarországra, mely az etnikai arányok további romlásához vezetett. A határok meghúzásánál ugyan az etnikai elvet vették alapul, de a gazdasági érdekek gyakran felülírták azt, településeket vágva akár ketté (pl. Somoskő, Sátoraljaújhely, Komárom). Trianonnal fordult a kocka: az újonnan létrejövő, elvben heterogén, valójában etnikailag

nagyon is tagolt államok ugyanazt tették a magyarokkal, mint azok a háború előtt velük. Erőszak erőszakot szült.

A béke aláírásakor nem nyitottak ki az üzletek, iskolák és egyéb intézmények. A zászlókat félárbócra húzták. Az ország gyászolt. A közép-európai rendezés a két világháború között gyakorlatilag kényszerpályára helyezte a magyar külpolitikát: az irredentizmus és revizionizmus sínpárjára; illetve a többi vesztes is, előidézve a következő világegyes kirobbanását.

Elmondható, hogy a háború vége és a békediktátum aláírása között eltelt másfél év az egyik legbonyolultabb, legösszetettebb és legnehezebben érthető és értelmezhető része a magyar történelemnek. Feldolgozása a mai napig tart. Nem csoda tehát, hogy a törtéénészszakma képviselői mellett újságírók, politikusok és hétköznapi emberek egyaránt igyekeztek magyarázatokat találni az eseményekre. Tették mindezt legtöbbször kevésbé tudományos alapokon, létrehozva legendákat, mítoszokat az események könnyebb elfogadása végett.

Az egyik ilyen alaptalanul elterjedt felfogás, hogy száz év múlva (tehát idén) lejár a béke. A béke valójában már az 1947-es párizsi béke óta nem érvényes, hiszen az rögzíti hazánk jelenlegi határait (három települést csatolt Pozsonytól délre Csehszlovákiához). A rendszerváltoztatások utáni években kötött államszerződések pedig megerősítették azt.

Egy másik igen elterjedt gondolat volt, hogy Georges Clemenceau a volt magyar menyje miatt haragudott kifejezetten a magyarokra: fia ugyanis Galán-ta községben vette feleségül Michnay Idát, akitől két gyermeke született, de később elváltak. A család és Ida közötti kapcsolat azonban mindvégig jó maradt. A francia miniszter ellenszenvét inkább az 1906–1909-ig uralmon lévő polgári-radikális kormány váltotta ki, amitől azt várta, hogy csökkenjen a német befolyás a kontinens középső részén, és megvalósulhasson a francia–szerb gyeverület.

Egy harmadik, igen érdekes elterjedt nézet (volt) az Ipoly és Ronyva folyók hajózhatósága. Ebben az értelmetlennek tűnő határmeghúzásokra próbáltak magyarázatot adni azzal, hogy a Monarchia viszonyait nem ismerő antant-hatalmak képviselőit megtévesztették a csehek. Valójában nagyon is jól ismerték a környezeti viszonyokat, a határok kijelölése sokszor a gazdasági érdekek mentén történt, az egyik ilyen legfontosabb a vasúti közlekedés volt. A meghúzott határvonal a cseh igényeknél így is északabbra került.

Szükség is volt ezekre a mítoszokra, hiszen ha jól belegondolunk, a kor magyar emberének Trianon hasonló fájdalommal járhatott, mint számunkra egy családtag tragikus elvesztése. A társadalom életében is megvannak a gyász állomásai. Az első kettő a tagadás, majd a harag és felelősök keresésének fázisa:

erről szóltak az 1920-as, '30-as évek. A gyász feldolgozására és az önvizsgálat szellemében készült el a Kosztolányi Dezső szerkesztésében megjelent *Vérző Magyarország*-kötet, vagy Szekfű Gyula gondozásában a *Mi a magyar?*, illetve Németh László, Prohászka Lajos egyes munkái. Ezek azonban kevés emberhez értek és érnek el ma is a békediktátumról való gondolkodás menetében. Az erőszakos vagy békés megoldások mellett a bűnbakképzés, tehát a felelősök keresése is jelentős: „a zsidók”, „a szabadkőművesek”, „a török hódoltság és népiirtás”, „Károlyi Mihály”, „a kommunisták”, „Jászi Oszkár” – hogy csak a legjellemzőbbeket említsem. A második világháború előtti és alatti részsikerek megtorpantották és visszafordították ezt a folyamatot, de csak azért, hogy aztán újra semmivé legyenek a béke felülvizsgálatát célzó törekvések.

Sokáig nemzeti gyásznap volt, 2010 óta azonban június 4-e a nemzeti összetartozás napja. A törvény preambulájában olvashatjuk: „hozzájárulunk a Kárpát-medencében együtt élő népek és nemzetek kölcsönös megértésen és együttműködésen alapuló békés jövőjéhez”. Ez annak is lehet a jele, hogy a magyar társadalom kezd a gyász feldolgozásának a következő szakaszába érni: csökken a gyász tüneteinek intenzitása, erősödik a racionális elfogadás, előkészül a következő szintre. A megcsonkolt test valójában új testté válik.

Meggyőződésem, hogy az Európai Unióba való belépés, a párbeszéd kialakítása, egymás kölcsönös tisztelete segíthet – a nacionalista lövészárkok helyett – a Kárpát-medence együtt élő népeinek a közös jövő építésében. Feltéve, ha minden fél képes továbblépni saját sértődöttségén és büszkeségén.

Felhasznált irodalom

Ablonczy Balázs: *Rettenetes év. A párizsi békekonferencia és Magyarország, 1919–1920.* In: *Rubicon* 2017. évf. július-augusztus (2017/7-8.)

Ablonczy Balázs: *Trianon legendák.* In: *Mítoszok, legendák, tévhitek a 20. századi magyar történelemről.* Szerk.: Romsics Ignác. Budapest, Osiris, 2005. 132 - 161. p.

Perjés Zoltán: *Június 4. a nemzeti összetartozás napja* <https://honvedelem.hu/cikk/junius-4-a-nemzeti-osszetartozas-napja/> (utolsó letöltés: 2020. 05. 31.)

Tarján M. Tamás: *1920. június 4. A trianoni béke aláírása* http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1920_junius_4_a_trianoni_beke_alairasa (utolsó letöltés: 2020. 05. 31.)

Szerémi Kristóf

Választható a szabadság? – Deborah Feldman Unortodox című regényéről

Deborah Feldman *Unortodox* – *A másik út* című, már magyarul is olvasható (Libri, 2020), megjelenésekor meglehetősen nagy port kavarázó memoárja nemcsak egy menekülés története, hanem a szatmári haszid közösség első, a kívülágnak szánt hiteles dokumentuma is. A Netflix azonos című, idén debütáló sorozata pedig nagyszerűen egészíti ki és árnyalja a képet a haszidok eddig nem ismert mindennapjairól.

A haszidok egyik ágának, a szatmáriaknak elnevezése a magyar befogadó számára minden bizonnyal ismerős, természetesen nem véletlenül. A nagyrészt Williamsburgben élő közösség legfőbb alakja, tulajdonképpen alapítója egy szatmárnémeti rabbi, Teitelbaum Joel, aki a II. világháború után érkezett New Yorkba, ahol összegyűjtötte a szatmári haszidokat és új hívekkel is gazdagította a zsidó vallás ezen irányzatát. A hagyományokat aktívan tápláló közösség tagjai kizárólag a jiddis nyelvet használják, öltözközkben és étkezésükben is domináns az ortodox attitűd. Szigorú szabályaik természetesen életük egész területére kiterjednek: a gyermekek fogantatásától kezdve az énekléshez való jogig minden mozzanatuk előírások alapján történik. A közösség ennek megfelelően nem is engedi be a nyugati kultúrát, ahogy az sem tud róla szinte semmit

sem. Azaz nem tudott, egészen Deborah Feldman autobiografikus regényének megjelenéséig.

A ma már Berlinben élő szerző akkurátusan jegyzi le életének legfőbb állomásait és a szatmári haszid közösség mindennapjait. A szöveg tehát nemcsak meneküléstörténet, hanem egy olyan dokumentum is, mely hitelesen ábrázolja az addig csak öltözetük alapján elkülöníthető vallási irányzatot. A női narráció ráadásul környezetének olyan aspektusait mutatja be, melyek a közösségen belül is tabusított, elzárt szegmenseként léteznek. Nagy hangsúlyt fektet a nőiség megélésének lehetőségeire, a gyermeknemzés, a kötelező szexuális aktusok és az azt körülvevő rituális szertartások nehézségeire és az őt ért traumákra.

A szatmári haszidok meglehetősen korán kötnek (természetesen közvetített) házasságot, Feldman tizenhét évesen ment férjhez. A szöveg érzéketlenül mutatja be azt, hogy a gyermeki és az asszonyi lét között tulajdonképpen nincs átmenet: az iskolás lányból heteken belül feleség lehet. A nők feladata a patriarchális társadalmi berendezkedéshez híven nem más, mint a gyermekszülés, így edukációjuk is jelentősen eltér a férfiakétól. Nem véletlen tehát, hogy az oktatási intézményekből könnyen és hirtelen emelik ki

őket. A házaseletre azonban meglehetősen hosszán, részletesen készítik fel a leendő feleségeket, hiszen nem meglepő módon rengeteg szabálynak kell megfelelniük. A szexualitás ritualitásán túl a szövegben a narráció a test reprezentációjára helyezi a hangsúlyt, az öltözködés és a hajviselet – a visszaemlékezés gyermek elbeszélője számára ezek a külső jegyek a legfeltűnőbbek – nagyban meghatározzák a közösségben élő nők és lányok életét. A házasságkötés után a nők haját leborotváltják, utána kizárólag a férjük láthatja azt, máskor parókat viselnek. A nőiség megcsonkításának aktusa a sorozatban kifejezetten érzéketes: talán a négyrészes széria legmegkapóbb jelenete, mikor a főszereplőt megfosztják hosszú hajától.

Deborah Feldman memoárja nem csupán a merev keretek közé zárt élet lenyomata: folyamatosan reflektál a külvilágra, a szatmári haszidok és a kilencvenes évekbeli Amerika modernizációjának különbözőségeire. A williamsburgi közösség mellé települő hipszterek, a megidézett irodalmi művek mind folyamatosan emlékeztetik az olvasót arra, hogy nem egy 19. századi történetet tart a kezében.

Ezt a kontrasztot használja ki a Netflix saját gyártású sorozata is, mely ugyan építkezik az *Unortodox*-ban ábrázolt világra, de egy alternatív szökebstörténetet tár a néző elé. A két szálon futó cselekmény főhőse Esty,

aki Berlinbe menekül az őt elnyomó, boldogtalan házassága elől. Az őt alakító rendkívül tehetséges színésznő (Shira Haas) gyermeki megjelenése még inkább felhívja a figyelmet a szatmári haszid családok házassító gyakorlatának problematikájára, a kamaszlány „asszonyléte” szinte megbotránkoztatja a nyugati, fejlett társadalmak fiataljait. A sorozat tehát egy új, másfajta élményt nyújt, nagyszerűen él a mozgókép lehetőségeivel. A jelmezek, a hagyományok bemutatása a vizualitás okán sokkal érzékletesebb, míg a szöveg a belső folyamatokra, a fojtogató légkörben felnövő nő ismereteire (és sokszor annak hiányaira) helyezi a hangsúlyt. Talán épp ezért – rendhagyó módon – érdemes a négyrészes minisorozattal kezdeni, így a memoár ismeretlen kifejezései kiegészülnek a mozgókép ábrázolásaival, kontextusba ágyazva a közösség életének eszközeit, szokásait és ünnepeit.

Herbst Rebeka

Ősszel történelmi filmklub indul a Műhelyben!

**Politika és film: történelem a
filmvásznon**

**Fehér foltok a történelemórán:
megnézünk egy filmet és történel-
met tanulunk**

„A régi elméletet, amely szerint a film úgy tekinthető, mint tisztán szó-
rakozás vagy művészet, vagy alkalmi-
lag mindkettő, növekvő szkepticiz-
mussal szemlélik. Széles körben úgy
vélekednek, hogy a film reflektál a
napi eseményekre és attitűdökre, akár
társadalmi, akár politikai értelemben.”
(Leif Furhammer – Folke Isaksson:
Politics and Film. Praeger Publishers,
New York, 1971. 6).

Így kezd két svéd szerző, Leif Fur-
hammer és Folke Isaksson a politika
és a film kapcsolatáról szóló köny-
vüket, amely az I. világháborútól az
1960-as évekig vezeti végig az olvasót
a filmtörténet jelentős mérföldköve-
in, bemutatva mind műfajokon, mind
konkrét alkotásokon keresztül, miként
reflektált a film a 20. századi történe-
lem olyan csomópontjaira, mint az I.
világháború, az 1917-es oroszországi
forradalmak vagy a náciizmus hata-
lomra kerülése.

Ma már elfogadott szakmai – tör-
ténészi és társadalomkutató – körök-
ben az álláspont, hogy a film a sajátos

művészi módján reflektál a társadalmi
élet jelenségeire, így a történelem-
ről való gondolkodásra, a történelmi
emlékezetre. A szélesebb értelemben
vett nagyközönség pedig a múzeum-
kon kívül leginkább a film révén tá-
jékozódik egyes korszakokról és azok
kultúrájáról, ezért a mozgókép nem
lebecsülhető a múltról való ismeretek
megszerzésében.

A filmklub célja, hogy bemutassa,
miként képes a filmművészet alakíta-
ni a múltról és a történelem tárgyáról,
az emberről, annak konfliktusairól és
dilemmáiról való gondolkodást. E cél-
ból olyan filmek megtekintésére van
lehetőség, amelyek révén betekinthe-
tünk különböző korszakok (az ókor-
tól kezdve az 1950-es évek elejéig) és
régiók kiemelt, vagy éppen idehaza
kevésbé ismert eseményeibe, egyes
– az adott társadalmat valamilyen
módon reprezentáló – személyiségek
életébe, vagy különböző társadalmi
csoportok mentalitástörténetébe. Két
szinten vizsgálhatjuk az adott filme-
ket: hogyan ábrázolják a történelmi
korszakot és környezetet, mennyire
törekszenek hűsége a politika, társa-
dalom, gazdaság, öltözködés, tárgyi
világ stb. bemutatásával, és második
szinten pedig, hogy mennyire képesek
mozgóképen megjeleníteni az adott

korszak mélyebb, mentalitásbeli összefüggéseit. Valamint vizsgálhatók abból a szempontból is, hogyan vélekedtek egy korszakról a film megszületésének idején, esetleg maga a politika – nem kizárólag a diktatúrákban – hogyan kívánta nevelni az embereket, milyen történelmi képet akart kialakítani. Utóbbi is fontos szempont, hiszen a film mint műalkotás leginkább az elkészítés korára, az adott társadalomra vonatkozóan használható történelmi forrásként.

Kedvcsináló irodalomként:

Lénárt András: A film mint történelmi forrás. Aetas. 2010/3. 159-171.

http://epa.oszk.hu/00800/00861/00050/pdf/aetas_2010-03_159-171.pdf

Témák, filmek:

Ókor, Egyiptom: Szinuhe – Az egyiptomi (Kertész Mihály, 1954).

Középkor, 14. század: A rózsza neve (Jean-Jacques Annaud, 1986).

Japán, 16. század: A hét szamuráj (Kurosava Akira, 1954).

Spanyol arany század, 17. század: Alariste kapitány (Augustin Díaz Yanes, 2006).

Franciaország, 17. század: A király táncol (Gérard Corbiau, 2000).

Magyarország, 18. század eleje: Rákóczi hadnagya (Bán Frigyes, 1953).

Dél-Amerika, 17-18. század: A misz-szió (Roland Joffé, 1985).

Németország, 20. század: A bukás-Hitler utolsó napjai (Oliver Hirschbiegel, 2004).

Szovjetunió, 20. század: Sztálin (Ivan Passer, 1992)..

Szovjetunió, 20. század: Sztálin halála (Armando Iannucci, 2017).

Paár Ádám

8-21 WEBB

Impresszum

Szerkeszti: Herbst Rebeka

Munkatársak: Nagy Tibor, Szerémi Kristóf

Korrektor: Barta Eszter, Szakács Borbála

Tördelő: Herbst Rebeka

A borító a www.unsplash.com webhelyről származik.

Szerkesztőség: 1148 Budapest, Örs vezér tér 11. fszt. 1.

E-mail: bom@e-nyelv.hu

Honlap (korábbi számokkal): www.bolyaimuhely.hu

Alapítva 2011-ben.

A Bon-BOM című lapot a Médiahatóság 2012 októberében nyilvántartásba vette.

Megjelenik 2020-ban a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.